

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2CoCsp/45/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320201067
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8320201067.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana v spore žalobkyne: W. L., B.. XX.XX.XXXX, O. X. Č.. XXX P., XXX XX D., právne zastúpenej: JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom ul. Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, so sídlom Boulevard Haussmann 1, 75009 Paríž, zapísaná v parížskom Registri obchodu a spoločností pod. č. 542 097 902, konajúca na území Slovenskej republiky prostredníctvom BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA, pobočka zahraničnej banky, so sídlom Karadžičova 2, 821 08 Bratislava, IČO: 36 862 169, právne zastúpenému: Advokátska kancelária Nagyová Tenkáč, s.r.o., so sídlom Ružinovská 42, 821 01 Bratislava, IČO: 36862169, o vydanie bezdôvodného obohatenia 455,52 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 7Csp/20/2020 - 78 zo dňa 26.08.2020 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol: „Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyňi sumu 455,52 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 455,52 eur 18.04.2020 do zaplataenia a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, Žalobkyňi vo vzťahu k žalovanému priznáva náhradu trov konania v rozsahu 100 % s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. V odôvodnení uviedol, že z výsledkov vykonaného dokazovania je nesporné, že medzi právnym predchodcom žalovaného a žalobkyňou bola uzatvorená zmluva o úvere, ktorá je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej žalobkyňi bol poskytnutý revolvingový úver s úverovým rámcom 5 000 eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala pravidelne mesačne splácať, a to s plátkami do 10. dňa príslušného kalendárneho mesiaca. Žalobkyňa celkovo jednotlivými výbermi vyčerpala sumu 2 385,93 eur a už celkovo uhradila titulom splatenia úveru sumu 2 841,45 eur. V konaní sa žalobkyňa domáhala vydania sumy 455,52 eur a to titulom bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného, nakoľko pre nedostatok, vôle, považuje zmluvu o revolvingovom úvere za neplatnú. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že medzi stranami sporu bola platne uzatvorená zmluva o revolvingovom úvere s dohodnutým úverovým rámcom, lebo v konaní žalobkyňa nepreukázala, že zmluva jej bola nanútená.

Ďalej poukázal na pochybenie dodávateľa, ktorý formulárovú zmluvu so spotrebiteľom uzatvára nedodržaním obligatórnych náležitostí spotrebiteľskej zmluvy tak, ako ich vyžaduje ust. § 9 ods. 2 ZoSÚ. Z obligatórnych náležitostí, ktoré v predmetnej zmluve absentujú sú to predovšetkým v zmysle Smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES z 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere

a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, kapitola I, čl. 3, písm. g) ročná percentuálna miera nákladov sú celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom, vyjadrené ako percento ročne z celkovej výšky úveru, prípadne vrátane nákladov v súlade s článkom 19 ods. 2, v zmysle § 9 ods. 2 c) zákona o spotrebiteľských úverov absentuje údaj o adrese predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu a sťažnosť a v zmysle § 9 ods. 2 y) zákona o spotrebiteľských úverov absentuje údaj o výške priemernej hodnoty RPMN.

Súd prvej inštancie bol názoru, že neuvedenie týchto obligatórných náležitostí v zmluve má za následok, že v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b/ je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov. Taktiež sa zaoberal výškou dohodnutého úroku z úveru, ktorého výška v danom prípade predstavovala v 2. časti zmluvy 28,68 % ročne a dospel k záveru, že zmluva o úvere v časti dojednanej výšky ročnej úrokovej sadzby je neplatná a to pre rozpor daného dojednania s dobrými mravmi.

Veriteľovi z úverovej zmluvy vznikol iba nárok na vrátenie finančných prostriedkov, ktoré boli žalobkyni reálne poskytnuté vo výške 2 385,93 eur. Doposiaľ však žalobkyňa zaplatila sumu 2 841,45 eur a teda na strane žalovaného tak došlo k bezdôvodnému obohateniu vo výške 455,52 eur. Žalovaný sa s plnením peňažného záväzku dostal do omeškania a to dňom 18.04.2020 t.j. druhým dňom nasledujúcim po doručení žaloby. Súd prvej inštancie preto žalobkyni odo dňa 18.04.2020 priznal aj nárok na úrok z omeškania v zákonnej výške 5% ročne zo sumy 455,52 eur až do zaplatenia celej dlžnej sumy.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 251, § 255 ods. 1, § 262. ods. 1 CSP a s ohľadom na plný úspech žalobkyne vo veci, priznal žalobkyni proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

3. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Namietal nesprávne právne posúdenie veci a súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Tvrdí, že ročná percentuálna miera nákladov je v časti 2. Úverovej zmluvy vypočítaná správne a v súlade s ustanoveniami zákona o spotrebiteľských úveroch.

Žalovaný je názoru, že úroková sadzba bola v danom prípade dohodnutá vo výške 26,68% p.a. - fixná. Žalobkyňa mala možnosť sa s obsahom návrhu úverovej zmluvy vopred oboznámiť, k uzatvoreniu úverovej zmluvy došlo z jej strany bez akéhokoľvek donútenia, taktiež aj čerpaniu kreditnej karty, na základe jeho slobodnej a vážnej vôle, s jasnými a zrozumiteľnými, vopred známymi podmienkami. Výška ročnej úrokovej sadzby bola primeraná podmienkam trhu v danom mieste a čase, nie je v rozpore s dobrými mravmi či so zákonom, a ani nie je neprimerane vysoká.

Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a to tak, že žalobu zamietne v celom rozsahu, prizná nárok na náhradu trov konania vrátane trov právneho zastúpenia žalovanému alternatívne, aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v napadnutom rozsahu v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

6. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

7. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

8. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednáwanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie

skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Z obsahu spisu mal odvolací súd za preukázané, že táto odvolacia námietka nebola naplnená.

9. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

10. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorená zmluva je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, kde žalobkyňa vystupovala v postavení spotrebiteľa, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je dodávateľom pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetná zmluva túto charakteristiku spĺňa.

11. Je teda nepochybné, že predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie správne na posúdenie právneho vzťahu aplikoval ustanovenia na ochranu spotrebiteľa. Je pritom zrejmé, že obsah zmluvy si žalobkyňa ako spotrebiteľ osobitne nevyjedнала a nemala ani možnosť podstatným spôsobom ovplyvniť jej obsah.

12. Súd prvej inštancie poukázal na nekorektný údaj o výške RPMN v predmetnej úverovej zmluve v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľky a tiež na chýbajúci údaj o adrese predávajúceho. Mal za to, že uvedené nedostatky v konečnom dôsledku spôsobujú, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov. Odvolací súd sa s uvedeným záverom plne stotožňuje.

13. Spotrebiteľským úverom je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. (§ 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov; ďalej aj „ZoSÚ“).

14. Údaj o RPMN je dôležitý a v prípade chybného uvedenia RPMN, treba vyvodiť opatrenie, ktoré pre tento inštitút reguluje osobitný predpis (lex specialis; ZoSÚ), a to až po prípadnú bezúročnosť pre neuvedenie RPMN, alebo pre uvedenie chybného RPMN. V zmysle zásady, že zmluva sa má vykladať tak, aby bola zachovaná jej platnosť, odvolací súd poznamenáva, že v danom prípade aj napriek uvedeniu chybného RPMN, by išlo o prísnu formalistickosť, ak by sa pre stotinu percenta v RPMN zmluva považovala za neuzavretú, čo v konečnom dôsledku by bolo v rozpore so záujmami spotrebiteľa, pretože by musela úverové prostriedky jednorazovo vrátiť, kým napríklad pri bezúročnosti zostávajú splátky zachované.

15. Keďže v predmetnej úverovej zmluve bola uvedená RPMN vo výške 46,36 %, pričom zo zmluvy je zrejmé, že pri jej výpočte veriteľ nezahrnul ako náklad úhradu poisťného, ktoré bolo dojednané vo výške 3,33 % - časť 2, bod 1.1. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie postupoval správne, ak uvedený nedostatok posúdil ako nedostatok spôsobujúci bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

16. Vzhľadom na absenciu obligatórnych náležitostí podľa § 9 ods. 2 písm. c) a k) ZoSÚ sa úver považuje v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) a d) ZoSÚ za bezúročný a bez poplatkov. Už len absencia týchto náležitostí spôsobuje, že veriteľ nemôže účtovať žiadne iné nároky, než istinu. Preto skúmanie ostatných náležitostí

zmluvy a zistenia prvoinštančného súdu o bezpoplatkovosti a bezúročnosti sú bez významu k správne zisteným záverom uvedeným v § 11 ods. 1 písm. b) ZoSÚ.

17. Pri dojednávaní úrokov koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri poskytnutí peňažných prostriedkov uspokojí bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty za užívanie poskytnutých finančných prostriedkov, a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni zhodnotiť obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu a dohodu o úrokoch často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k úrokových sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100% oproti priemeru bánk. V zmluve dohodnutá úroková sadzba pôžičky vo výške 28,68 % prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu uplatňovanú bankami pri poskytovaní obdobných úverov alebo pôžičiek. Dohodnutá úroková miera teda podstatne prevyšuje obvyklú úrokovú mieru, a preto záver o neplatnosti zmluvy v celom rozsahu pre rozpor dojednania o úrokoch s dobrými mravmi podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka má oporu vo vykonanom dokazovaní.

18. Pri neprimeranom dojednaní úrokovej sadzby je možné hovoriť o občianskoprávnej úžere, ktorá žiadnu právnu ochranu nepožíva. Neprimeraná odplata ohrozuje najmä sociálne slabšie obyvateľstvo a právny úkon za takéto neprimerané protiplnenie je ťažko možné podrobiť moderácii. Takéto praktiky z celospoločenského hľadiska sú nebezpečné v súvislosti s neprimeraným finančným zaťažením obyvateľstva. Občianskoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi, pretože sa poskytuje pôžička pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu pôžičky.

19. Dôsledkom prijatia plnenia bez právneho dôvodu je vznik povinnosti žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie v zmysle zásad uvedených v ust. § 451 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa z titulu poskytnutého úveru mala žalovanému vrátiť len 2 385,93 eur. Celkovo však žalobkyňa zaplatila čiastku 2 841,45 eur a preto rozdiel medzi touto sumou a istinou úveru vo výške 455,52 eur a predstavuje bezdôvodné obohatenie žalovaného, ktoré musí žalobkyni vydať. Okrem toho má žalobkyňa nárok aj na úrok z omeškania v zákonnej výške 5 % zo sumy 455,52 eur až do zaplatenia celej dlžnej sumy.

20. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

21. O trovách tohto odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa ako úspešnej strane odvolacieho konania v danom štádiu konania trovy nevznikli a žalovaný vzhľadom na výsledok odvolacieho konania nemá právo na ich náhradu.

22. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).